

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 19CoP/38/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3814214831
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 09. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viera Škultétyová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2015:3814214831.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Škultétyovej a sudkýň JUDr. Beáty Čupkovej a JUDr. Aleny Záhumenskej vo veci starostlivosti súdu o maloletého J. S., nar. XX.XX.XXXX, v konaní zastúpeného opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Prievidza, dieťa rodičov: D. S., bytom E., XX. augusta XX/X a N. K., bytom E., P. XX/X, o zvýšenie výživného, na odvolanie otca proti rozsudku Okresného súdu Prievidza zo dňa 15. januára 2015, č.k. 16P/43/2014-53, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu **p o t v r d z u j e .**

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd svojím rozsudkom zmenil rozsudok tamojšieho súdu č.k. 7P 5/2012-88 z 18.5.2012 tak, že vyživovaciu povinnosť otca k maloletému J. naposledy určenú sumou 80,- eur mesačne s účinnosťou od 1.9.2014 zvýšil na sumu 130,- eur mesačne, ktoré výživné je otec povinný platiť k rukám matky dieťaťa najneskôr do 27. dňa v mesiaci vopred.

Nedoplatok z titulu zvýšenia výživného za obdobie od 1.9.2014 do 31.1.2015 spolu vo výške 250,- eur otcovi uložil zaplatiť k rukám matky dieťaťa v mesačných splátkach po 20,- eur, splatných spolu s bežným výživným, pod stratou výhody poskytnutých splátok v prípade nezaplatenia dvoch splátok. Z vykonaného dokazovania okresný súd zistil, že o výške výživného zo strany otca pre mal. dieťa bolo naposledy rozhodnuté rozsudkom tamojšieho súdu, č.k. 7P/5/2012-88 zo dňa 18.05.2012, ktorým bola vyživovacia povinnosť otca s účinnosťou od 13.01.2012 zvýšená na sumu 80 Eur mesačne zo sumy 30 Eur mesačne. V tom čase bol mal. J. žiakom 3. ročníka základnej školy, mal bežné výdavky, navštevoval basketbalový krúžok. Matka maloletého dosahovala priemerný čistý mesačný zárobok vo výške 538,91 Eur, mala ďalšiu vyživovaciu povinnosť k mal. O.. Otec dieťaťa v tom čase dosahoval priemerný čistý mesačný zárobok 324,74 Eur, pracovný pomer skončil dohodou dňa 30.06.2011 z dôvodu, že neoznámil ukončenie dočasnej práceneschopnosti a mal vykázané absencie. Mal ďalšiu vyživovaciu povinnosť. Mal. J. je v súčasnosti žiakom 6. ročníka základnej školy, má bežné výdavky na školské pomôcky, výlety, navštevuje basketbalový klub, kde sa platí poplatok 100 Eur, má výdavky na športové oblečenie a obuv v priemere 100 Eur ročne, chodí na zápasy, jeho zdravotný stav je dobrý. Otec je zamestnaný od 23.10.2014 s priemernou hrubou mesačnou mzdou vo výške 12.800,- Kč, jeho náklady na bývanie predstavujú 4.500,- Kč, cestovné výdavky 50 Eur mesačne, vykonáva prácu skladníka. Z oznámenia spoločnosti Y., a.s. okresný súd zistil, že do októbra 2014 bol otec u nich zamestnaný s priemerným čistým mesačným zárobkom 686,90 Eur, pracovný pomer s ním bol rozviazaný z dôvodu závažného porušenia pracovnej disciplíny podľa § 68 ods. 1 písm. b) Zákonníka práce, a to z dôvodu neospravedlnenej absencie zo strany otca. Priemerný čistý mesačný zárobok matky predstavuje sumu cca 400 Eur mesačne. Obom rodičom zanikla vyživovacia povinnosť voči plnoletému synovi O.. Po zhodnotení vyššie uvedeného zisteného skutkového stavu dospel okresný súd k záveru, že návrh matky o zvýšenie vyživovacej povinnosti otca je v prevažnej časti opodstatnený. Z vykonaného dokazovania

nesporne vyplýva, že od mája 2012, kedy maloletý navštevoval tretí ročník ZŠ, došlo k zmene pomerov nielen na strane maloletého dieťaťa v súvislosti s tým, že je v súčasnosti je o tri roky starší, ale i v súvislosti s tým, že sa zvýšili výdavky na krytie jeho základných životných potrieb, keďže je starší, ako i v súvislosti s tým, že sa venuje vo voľnom čase záujmovým aktivitám, basketbalu. K zmene pomerov došlo i na strane otca dieťaťa ako i matky dieťaťa, u ktorých oboch zanikla vyživovacia povinnosť k staršiemu synovi O. . Matke dieťaťa síce v predchádzajúcom období poklesol príjem v súvislosti s tým, že bola dlhodobo PN, avšak s prihliadnutím k tomu, že jej s účinnosťou od 25.4.2014 bol priznaný invalidný dôchodok, sa oproti predchádzajúcemu obdobiu / máj 2014/ mierne zvýšil spolu na sumu 549,70 eur (v súčasnosti dosahovaný zárobok podľa matky v sume 400,- eur + inv. dôchodok vo výške 149,70 eur). K zmene pomerov došlo i na strane otca dieťaťa, ktorý je riadne zamestnaný, jeho pravdepodobný mesačný príjem podľa potvrdenia od zamestnávateľa bude predstavovať sumu 10.800,- Kč s mesačne v čistom, čo predstavuje v prepočte 387,92 eur / pri kurze Kč 27,841/ . Vzhľadom na uvedené skutočnosti s prihliadnutím k tomu, že otec dieťaťa sa s maloletým J. nestretáva a na jeho výživu nad rámec bežného výživného ničím neprispieva, okresný súd považoval za primerané zvýšenie vyživovacej povinnosti otca zo sumy 80,- eur mesačne na sumu 130,- eur mesačne, ktoré výživné je povinný platiť k rukám matky dieťaťa, a to s účinnosťou od 1.9.2014 t.j. od podania návrhu pričom v prevyšujúcej časti je potreby dieťaťa povinná hradiť zo svojho príjmu matka dieťaťa, ktorá si plní vyživovaciu povinnosť i výkonom osobnej starostlivosti o dieťa. V tej súvislosti okresný súd poukázal na tú skutočnosť, že otec dieťaťa sa svojim nezodpovedným správaním /zavineným porušením pracovnej disciplíny- absenciou/ u predchádzajúceho zamestnávateľa Y. a.s. pripravil o pravidelný mesačný zárobok vo výške 686,90 eur bez diét, ktorú skutočnosť v zmysle cit. ustanovenia § 75 ods. 1 cit. zákona zohľadnil pri určení rozsahu jeho vyživovacej povinnosti. Nedoplatok z titulu zvýšenia vyživovacej povinnosti za obdobie od 1.9.2014 do 31.1.2015 spolu vo výške 250,- eur (5 mesiacov x 50,- eur)okresný súd povolil otcovi dieťaťa zaplatiť matke v mesačných splátkach po 20,- eur, splatných spolu s bežným výživným, pod stratou výhody poskytnutých splátok v prípade nezaplatenia dvoch splátok s prihliadnutím na celkovú výšku nedoplatku v súlade s § 160 ods. 1 O.s.p. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 78 ods. 1, § 62 ods. 2, ods. 3, ods. 5, § 75 ods. 1 Zákona o rodine.

Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie otec maloletého a domáhal sa, súdiac podľa obsahu jeho podania, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že návrh matky na zvýšenie výživného pre mal. J. zamietne. Uviedol, že nemá žiaden príjem, nakoľko dňa 19.12.2014 bol prepustený zo zamestnania. Dôvodil, že matka maloletého nepriznala všetky svoje príjmy, vykonáva prácu v nočných kluboch. Sumu 130 Eur mesačne ako výživné z jeho strany pre mal., J. považoval za neprimeranú. Ďalej uviedol, že pokiaľ matka chce, aby dieťa chodilo na basketbal, on nemá prostriedky na to, aby ho v tejto činnosti podporoval, nie je to nutnosť pre jeho životosprávu. Poukázal na skutočnosť, že matka má priateľa, ktorý pracuje a finančne jej prispieva, na čo treba brať ohľad. Deklaroval, že má záujem platiť výživné pre maloletého, ale nie vo výške stanovenej súdom.

Matka vo svojom písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu navrhla rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdiť. Uviedla, že napriek tomu, že otec uvádza, že je nezamestnaný, ona má od jeho rodinných príslušníkov vedomosť, že zamestnaný je. Pokiaľ otec tvrdil, že vykonáva prácu v nočnom klube, považuje to za ohováranie a „chorý blud“. Zdôraznila, že basketbal je koníčkom mal. Noela a ona ho v tom podporovať bude. Poukázala tiež na skutočnosť, že otec je jej dlžný na výživnom sumu 420 Eur. Ďalej uviedla, že otec strieda zamestnania, holduje alkoholu, hráva automaty, o maloletého sa nezaujíma.

Kolízny opatrovník vo svojom písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu navrhol rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdiť. Uviedol, že od poslednej úpravy výživného došlo k zmene pomerov predovšetkým na strane mal. J., ktorý je o tri roky starší, jeho základné životné potreby vzrástli, je žiakom 6. ročníka základnej školy, venuje sa basketbalu, X - 3 krát do týždňa má tréningy, v sobotu zápasy, s čím má matka zvýšené náklady na zakupovanie športovej obuvi a oblečenia. Dieťa je alergik. Zdôraznil, že plnenie vyživovacej povinnosti nie je len peňažné plnenie, ale predovšetkým výživa, ošatenie, bývanie, starostlivosť o zdravie, potreby vzdelávania, výchovy, kultúrneho a športového vyžitia, záujmov.

Krajský súd preskúmal vec v zmysle § 212 ods. 2 písm. a/ O.s.p. a dospel k záveru, že rozsudok okresného súdu je potrebné podľa § 219 ods. 1 O.s.p. ako vecne správny potvrdiť. Rozhodol bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p.

Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné sa samé živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. O. má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov (§ 62 ods. 1, 2 Zákona o rodine). Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov (§ 62 ods. 4 Zákona o rodine).

Rozhodnutie o výživnom nie je rozhodnutím nemenným. Priznané výživné možno v zmysle § 78 ods. 1 Zákona o rodine zmeniť v prípade, ak sa zmenia pomery. Citované zákonné ustanovenie vychádza z predpokladu, že výživné sa vždy určuje podľa stavu, ktorý existuje v čase, keď súd rozhoduje o výživnom. Plynutím času však môže nastať zmena pomerov ako na strane maloletých detí, a to v dôsledku pribúdajúceho veku, nárastom ich odôvodnených potrieb, nákladov na štúdium, tak aj na strane rodičov, a to zvýšením alebo znížením ich príjmu, prípadne pribudnutím alebo odbudnutím ich vyživovacích povinností.

Okresný súd v súlade s citovaným zákonným ustanovením správne postupoval, keď zameril svoje dokazovanie na preukázanie toho, či na strane oprávneného (mal. J.) alebo povinného (otca) došlo k takej zmene pomerov, ktorá je dôvodom na zvýšenie výživného. V danom prípade zo spisu vyplýva, že posledná úprava výživného zo strany otca pre mal. J. bola vykonaná rozsudkom Okresného súdu Prievidza zo dňa 18.05.2012, č.k. 7P/5/2012-88 s účinnosťou od 13.01.2012, kedy bolo výživné zvýšené zo sumy 30 Eur mesačne na sumu 80 Eur mesačne. Od účinnosti poslednej úpravy výživného uplynula doba 3,5 roka, mal. J. je vekovo starší, je žiakom 2. stupňa základnej školy, jeho náklady sú zvýšené v súvislosti s plynutím času ako i tým, že sa aktívne venuje športovej činnosti - basketbalu, kde 2 - 3-krát do týždňa trénuje, v sobotu hráva zápasy, s čím sú zvýšené jeho náklady na športové oblečenie i obuv .

Prvostupňový súd sa zaoberal aj pomermi toho, kto má výživné plniť, t. j. otca maloletého. V čase predchádzajúceho rozhodnutia o výške výživného mal otec priemerný čistý mesačný zárobok 324,74 Eur mesačne, pričom sa jednalo o jeho predpokladaný zárobok, nakoľko pracovný pomer otca bol ukončený z dôvodu absencie. Otec deklaruje, že i v súčasnosti je nezamestnaný, nakoľko zamestnávateľ s ním ukončil pracovný pomer, dôvod skončenia pracovného pomeru neuviedol. Súd prvého stupňa vychádzal zo skutočnosti, že v možnostiach a schopnostiach otca je dosiahnuť príjem, ktorý dosahoval do októbra 2014 u spoločnosti Y. a.s. vo výške 686,90 Eur, keď jeho pracovný pomer bol skončený zo strany zamestnávateľa z dôvodu absencie. Súd prvého stupňa s poukazom na § 75 ods. 1 Zákona o rodine vychádzal z uvedeného príjmu, ktorý by otec dosahoval, keby riadne pracoval, ako i zo skutočnosti, že mu zanikla vyživovacia povinnosť k synovi Damiánovi a preto vyživovaciu povinnosť otca k mal. J. zvýšil zo sumy 80 Eur na 130 Eur mesačne s účinnosťou od 01.09.2014 (od podania návrhu) .

K zmene pomerov došlo i na strane matky maloletého, ktorá zmena spočíva v tej skutočnosti, že jej bol priznaný invalidný dôchodok vo výške 149,70 Eur mesačne, jej priemerný čistý mesačný zárobok predstavuje cca 400 Eur mesačne.

V súlade so zisteným skutkovým stavom krajský súd dospel k záveru, že okresný súd správne vyživovaciu povinnosť otca k mal. J. zvýšil . Na strane otca mal. dieťaťa síce nastala zmena pomerov tým, že došlo k skončeniu jeho pracovného pomeru v obchodnej spoločnosti Y. a.s. , začal pracovať v spoločnosti K. K. s r.o. s nižším zárobkom , ktorý pracovný pomer tiež ukončil a podľa svojich tvrdení je nezamestnaný. Odvolací súd sa stotožňuje so záverom súdu prvého stupňa, že skončenie pracovného pomeru otca v obchodnej spoločnosti Y. a.s. podľa § 68 ods.1 písm b/ Zákonníka práce , t.j. pre závažné porušenie pracovnej disciplíny) , kde dosahoval priemerný čistý mesačný zárobok vo výške 686,90 Eur , je možné kvalifikovať ako vzdanie sa bez dôležitého dôvodu svojho zamestnania, z ktorého mohol otec dosahovať príjem a plniť si tak riadne vyživovaciu povinnosť k maloletému. Preto s poukazom na § 75 ods. 1 Zákona o rodine odvolací súd musel pri rozhodovaní o úprave práv a povinností k mal. dieťaťu vo vzťahu k výživnému vychádzať z princípu potenciality a prihliadnuť na schopnosti a možnosti otca, jeho predpokladaný zárobok, ktorý by dosahoval v prípade, že by jeho predchádzajúci pracovný pomer nebol ukončený , bez ohľadu na to, či otec príjem má alebo nemá.

Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez

dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Z citovaného zákonného ustanovenia vyplýva princíp potenciality príjmov, ktorý je inštitútom výrazne ochraňujúcim záujmy oprávneného a umožňuje súdu hodnotiť nielen životné okolnosti a pomery povinného, ktoré sú reálne dané, ale aj tie, ktoré by za určitých podmienok mohli existovať. Okolnosťou, pre ktorú súd vychádza z princípu potenciality, je zásadne i skončenie pracovného pomeru pre závažné porušenie pracovnej disciplíny podľa § 68 ods. 1 písm b/ Zákonníka práce, čím sa povinná osoba (v danej veci otec) pripraví o pravidelný príjem, z ktorého by mohol platiť súdom určené výživné. Následkom princípu potenciality je skutočnosť, že súd pri určovaní výšky výživného vychádza z potencionalného príjmu, t. j. príjmu pred zmenou zamestnania, resp. ukončenia pracovného pomeru, teda príjmu, aký by povinný dosahoval vo vyššie hodnotenej pozícii, prípadne v predchádzajúcom zamestnaní, teda z príjmu, ktorý by dosahoval pred skončením pracovného pomeru.

Z uvedeného vyplýva, že pokiaľ má povinný (otec) znížený príjem resp. je nezamestnaný, je povinnosťou súdu skúmať dôvody takéhoto stavu, situáciu na trhu práce, aktivitu povinného smerujúcu k získaniu zamestnania, dôvod ukončenia posledného pracovného pomeru a pod.

Z týchto dôvodov odvolací súd, rovnako ako súd prvého stupňa, postupoval podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, keď skončenie pracovného pomeru otca považoval za vzdanie sa výhodnejšieho zamestnania bez dôležitého dôvodu a pri posudzovaní zmeny pomerov povinného vychádzal z jeho predpokladaného príjmu vyplývajúceho z oznámenia jeho zamestnávateľa Y. a.s, kde otec pracoval do októbra 2014 t. j. 686,90 Eur, ktorý príjem by otec dosahoval, keby riadne pracoval a neprihliadal ku skutočnosti, že otec maloletého J. v čase rozhodovania súdu prvého stupňa mal nižší príjem zo zamestnania a v čase rozhodovania odvolacieho súdu bol, podľa svojich tvrdení, nezamestnaný.

Naviac odvolací súd nemohol nechať bez povšimnutia skutočnosť, že obom rodičom ubudla vyživovacia povinnosť k synovi O..

Vzhľadom na uvedené odvolací súd dospel k jednoznačnému záveru, že je v schopnostiach a možnostiach otca maloletého dosahovať dostatočný príjem a platiť maloletému J. výživné vo výške 130 Eur mesačne.

Z týchto dôvodov rozsudok okresného súdu vrátane nedoplatku na zročnom výživnom ako vecne správny potvrdil.

Rozhodnutie bolo senátom Krajského súdu v Trenčíne prijaté jednohlasne.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.